

BÁO CÁO

tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị số 49-CT/TW ngày 21/02/2005 của Ban Bí thư (khóa IX) về xây dựng gia đình trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước

-----

Thực hiện Công văn số 7954-CV/BTGTW ngày 10/01/2020 và Hướng dẫn số 129-HD-BTGTW của Ban Tuyên giáo Trung ương về việc tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị số 49-CT/TW ngày 21/02/2005 và Thông báo kết luận số 26-TB/TW ngày 09/5/2011 của Ban Bí thư về xây dựng gia đình thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước (*sau đây viết tắt là Chỉ thị 49, Thông báo 26*), Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Ngãi báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. Kết quả triển khai, tổ chức thực hiện

1. Công tác quán triệt, phổ biến, tuyên truyền

Sau khi Ban Bí thư ban hành Chỉ thị 49, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã tổ chức Hội nghị Tỉnh ủy mở rộng quán triệt, phổ biến, tuyên truyền đến cán bộ chủ chốt của tỉnh, đạt 100%; cấp ủy, chính quyền các cấp đã tổ chức triển khai học tập, quán triệt, phổ biến nội dung Chỉ thị 49 và đã chỉ đạo các cấp, các ngành tổ chức sơ kết việc thực hiện Chỉ thị 49¹.

- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy hướng dẫn các cấp, các ngành tổ chức quán triệt, tuyên truyền rộng rãi nội dung Chỉ thị 49, Thông báo 26 đến toàn thể cán bộ, đảng viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân trong tỉnh².

- Các cấp ủy, chính quyền các cấp đã tổ chức quán triệt, tuyên truyền, phổ biến rộng rãi nội dung Chỉ thị 49, Thông báo 26 đến cán bộ, đảng viên, nhân dân bằng nhiều hình thức; tỷ lệ cán bộ, đảng viên trong tỉnh tham gia học tập đạt trên 96%. Ủy ban Mặt trận, các đoàn thể chủ động phối hợp các cơ quan thông tấn, báo, đài ở Trung ương, ở địa phương trên địa bàn tỉnh thực hiện tốt công tác thông tin, tuyên truyền nội dung Chỉ thị 49, tuyên truyền kịp thời chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến các tầng lớp nhân dân³.

¹ Theo Thông báo 26-TB/TW ngày 09/5/2011 của Ban Bí thư về việc sơ kết Chỉ thị số 49-CT/TW ngày 21-02-2005 của Ban Bí thư (khóa IX) về việc sơ kết Chỉ thị 49.

² Theo Hướng dẫn số 57-HD/BTGTU ngày 10/5/2005 của Ban Tuyên giáo Trung ương.

³ Kết quả công tác tuyên truyền, giáo dục:

- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy quan tâm định hướng việc tuyên truyền các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước về công tác gia đình.

- Tuyên truyền, vận động, giáo dục nhân dân tham gia thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về lĩnh vực gia đình với nhiều hình thức phong phú, đa dạng gắn với công tác chuyên môn: như tổ chức lễ mittinh nhân Ngày Thế giới xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái; tập huấn tuyên truyền giáo dục đời sống gia đình; tổ chức Diễn đàn

Sau 15 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 49 và Thông báo 26, công tác xây dựng gia đình trên địa bàn tỉnh đã có nhiều chuyển biến tích cực, đã đi sâu vào cuộc sống và tác động mạnh mẽ, nhận thức và ý thức trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng, chính quyền, sở, ban, ngành, Mặt trận và đoàn thể trên địa bàn tỉnh cũng được nâng lên, nhất là công tác tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia xây dựng gia đình văn hoá; phòng, chống bạo lực gia đình; bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em gắn với phong trào “*toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa*”; lồng ghép công tác gia đình vào các chương trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đơn vị; góp phần tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, nhất là vào công cuộc xóa đói, giảm nghèo, bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em và chăm sóc người cao tuổi.

2. Về cụ thể hóa, thể chế hóa thực hiện

- Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã ban hành:

+ Chỉ thị số 40-CT/TU về việc triển khai quán triệt và thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương và của Ban Thường vụ Tỉnh ủy.

+ Chỉ thị số 25-CT/TU ngày 04/9/2013 về đẩy mạnh xây dựng gia đình thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa trên địa bàn tỉnh.

+ Tham mưu Tỉnh ủy ban hành Nghị quyết số 03-NQ/TU ngày 19/01/2016 về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Quảng Ngãi đáp ứng yêu cầu mới.

- Hội đồng nhân dân tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh đã chỉ đạo quán triệt, triển khai Chỉ thị 49, Thông báo 26; ban hành nhiều văn bản văn bản để lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nội dung Chỉ thị 49, Thông báo 26 trên địa bàn tỉnh (*có biểu mẫu kèm theo*); hướng dẫn nghiệp vụ công tác gia đình cho cán bộ, công chức, viên chức trong ngành; chỉ đạo thực hiện công tác gia đình gắn

nói chuyên chuyên đề về giáo dục đời sống gia đình; in ấn và phát hành thí điểm sổ tay địa chỉ tin cậy tại cộng đồng cho 24.520 hộ gia đình. Hàng năm, tổ chức từ 3 - 5 chuyên mục tuyên truyền về bình đẳng giới, phòng, chống bạo lực gia đình, bạo lực trên cơ sở giới; in ấn và cấp phát hơn 50 nghìn tờ rơi, tờ gấp tuyên truyền về bình đẳng giới, vì sự tiến bộ của phụ nữ; xây dựng trên 50 tấm panô, treo hơn 100 băng rôn, cấp phát hơn 100 nghìn tờ rơi tuyên truyền về phòng chống bạo lực gia đình, xâm hại trẻ em; hơn 26.000 tờ rơi tuyên truyền một số nội dung cơ bản Luật Phòng, chống bạo lực gia đình; tổ chức các Hội thi tìm hiểu Luật Bình đẳng giới, Luật Phòng, chống bạo lực gia đình bằng hình thức sân khấu hóa;...

- Sở Văn hoá - Thể thao và Du Lịch phối hợp với các cơ quan liên quan tổ chức ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn, xây dựng kế hoạch triển khai các hoạt động tuyên truyền các chủ trương, chính sách, pháp luật liên quan đến công tác gia đình³ gắn với thực hiện công tác bình đẳng giới nhân các ngày lễ kỷ niệm như Ngày Gia đình Việt Nam (28/6), Ngày Quốc tế hạnh phúc (20/3), Ngày Thế giới xoá bỏ bạo lực gia đình (25/11)...

- Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh tổ chức hơn 100 lớp tập huấn, truyền thông cho hơn 8.000 báo cáo viên, hội viên; biểu dương các gia đình làm kinh tế giỏi, các gia đình hiếu học, gia đình hạnh phúc, gia đình có nhiều thế hệ chung sống mẫu mực, chăm sóc người cao tuổi, bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em.

- Báo Quảng Ngãi, Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, đưa tin, bài, phóng sự tuyên truyền về phòng, chống bạo lực gia đình; tiêu biểu như Chuyên mục truyền hình: “Các vấn đề xã hội”; “Pháp luật và đời sống”; “Phụ nữ và cuộc sống”; “Chung tay phòng, chống bạo lực gia đình”; “Dưới góc nhìn con trẻ”; “Gia đình”. Thực hiện trên 1.000 bài phóng sự có nội dung tuyên truyền về công tác gia đình, phòng chống bạo lực gia đình được phát trong các chương trình thời sự và chuyên mục phát thanh; có 150 tin, bài, phóng sự về công tác gia đình và phòng chống bạo lực gia đình được đăng trên Báo Quảng Ngãi.

với việc thực hiện phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá”.

- Các cấp ủy đảng, chính quyền, các huyện ủy, thị ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Tỉnh ủy, sở, ban, ngành liên quan, Mặt trận và đoàn thể tỉnh, các cơ quan chuyên trách tham mưu, giúp việc Tỉnh ủy điều cụ thể hóa bằng chương trình hoặc kế hoạch thực hiện và ban hành nhiều văn bản để lãnh đạo, chỉ đạo và phối hợp triển khai Chỉ thị 49, Thông báo 26.

3. Công tác kiểm tra, giám sát thực hiện Chỉ thị 49 và Thông báo 26

- Công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chỉ thị 49 và Thông báo 26 được các cấp ủy đảng thực hiện lồng ghép vào chương trình kiểm tra, giám sát hàng năm của cấp ủy cùng cấp, nhất là các chương trình kiểm tra về toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá, xây dựng thôn văn hoá, gia đình văn hoá. Sở Văn hoá - Thể thao và Du Lịch tổ chức kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chỉ thị 49 và Thông báo 26 gắn với Chương trình kiểm tra phong trào “*toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá*” tại các địa phương, cơ sở⁴; đồng thời, báo cáo định kỳ và đột xuất về công tác gia đình cho các cơ quan chức năng chỉ đạo kịp thời.

- Cấp ủy, chính quyền các huyện, thị, thành ủy chỉ đạo, đôn đốc các ban, ngành liên quan phối hợp với phòng Văn hoá và Thông tin tổ chức kiểm tra, giám sát và kịp thời tháo gỡ một số khó khăn, vướng mắc trong công tác xây dựng gia đình văn hoá cũng như phòng, chống bạo lực gia đình tại các địa phương, cơ sở.

4. Xây dựng gia đình văn hóa và phát triển kinh tế hộ

- Thực hiện công tác xây dựng gia đình gắn với việc thực hiện phong trào “*Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*”. Đa số các hộ gia đình đều tham gia và hưởng ứng các phong trào thi đua như “*Ông bà mẫu mực con cháu hiếu thảo*”, “*Nuôi con khỏe dạy con ngoan*” gắn với việc đăng ký, bình xét gia đình văn hóa; mô hình “*Địa chỉ tin cậy*” ở cộng đồng, câu lạc bộ “*Gia đình hạnh phúc*”, câu lạc bộ “*Nuôi dạy con tốt*” ở thành phố Quảng Ngãi; “*Họ tộc không có con cháu vi phạm pháp luật*”; mô hình “*Cha, mẹ mẫu mực, con cháu thảo hiền*”, xây dựng tủ sách pháp luật tại các xã miền núi, vùng sâu, vùng xa,... Năm 2019, tỷ lệ hộ gia đình được công nhận danh hiệu “*Gia đình văn hoá*” trong toàn tỉnh đạt 88,65%⁵, 88/166 xã đạt chuẩn văn hóa nông thôn mới, 13/18 phường, thị trấn đạt chuẩn văn minh đô thị.

Hằng năm, các địa phương, cơ sở đều tổ chức họp mặt, biểu dương, khen thưởng các gia đình đạt danh hiệu văn hóa tiêu biểu trong “*Ngày đại đoàn*”

⁴ tại các huyện Bình Sơn, Minh Long, Sơn Hà...

⁵ Vượt Chỉ tiêu Nghị quyết 03-NQ/TU của Tỉnh ủy.

kết”; nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao được duy trì tổ chức nhằm nâng cao thể chất và mức hưởng thụ văn hóa tinh thần cho nhân dân; thăm hỏi, giúp đỡ những gia đình gặp hoạn nạn, khó khăn; các hội, câu lạc bộ thường xuyên tổ chức các buổi tọa đàm, giao lưu văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao, nói chuyện chuyên đề về hôn nhân và gia đình; trao đổi kinh nghiệm về kỹ năng, kiến thức nuôi dạy con cháu, chăm sóc ông bà, cha mẹ, tích cực xây dựng gia đình theo tiêu chí “*gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc*”.

- Để phòng, chống bạo lực gia đình, đến cuối năm 2019, toàn tỉnh có 114/184 xã đã triển khai mô hình câu lạc bộ “*Gia đình phát triển bền vững*”, gồm 126 câu lạc bộ, nhóm phòng, chống bạo lực gia đình⁶; hầu hết các mô hình, câu lạc bộ, nhóm sinh hoạt định kỳ theo quý hoặc 1 tháng/lần; chủ nhiệm, nhóm trưởng/phó các câu lạc bộ, nhóm luôn tích cực tham gia nắm bắt thông tin và kịp thời phối hợp với tổ hòa giải, can thiệp, hỗ trợ tư vấn kịp thời cho các nạn nhân của các vụ bạo lực gia đình⁷; lực lượng cộng tác viên, tình nguyện viên, tổ hòa giải ở cơ sở tích cực tham gia công tác phòng, chống bạo lực gia đình.

Ngoài ra, đã triển khai thí điểm 06 mô hình “*ngăn ngừa và giảm thiểu tác hại của bạo lực trên cơ sở giới*” tại các huyện Đức Phổ, Bình Sơn, Ba Tơ, Tư Nghĩa, Sơn Tịnh và Thành phố Quảng Ngãi; Hội Liên hiệp Phụ nữ các cấp triển khai Dự án “*Hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình hạnh phúc, bền vững*”, tổ chức tuyên truyền Luật Bình đẳng giới, Luật Phòng, chống bạo lực gia đình, Luật Hôn nhân và Gia đình và các tài liệu liên quan khác về công tác gia đình cho hội viên, phụ nữ nông dân, phụ nữ dân tộc thiểu số...

Hoạt động xã hội hóa về công tác phòng, chống bạo lực gia đình được quan tâm hơn. Các cơ sở đào tạo nghề trong tỉnh lồng ghép, tích hợp và liên hệ thực tế các nội dung giáo dục chuyên đổi hành vi về phòng, chống bạo lực gia đình vào một số bộ môn giảng dạy trong trường; một số doanh nghiệp tham gia xây dựng pano tuyên truyền trực quan; ủng hộ kinh phí tổ chức các sự kiện văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao hưởng ứng Ngày Quốc tế Hạnh phúc 20/3, Ngày gia đình Việt Nam 28/6, Ngày thế giới xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ 25/11,...

Trước năm 2016, tình trạng tảo hôn, nhất là hôn nhân cận huyết thống trong đồng bào dân tộc thiểu số tại các huyện miền núi của tỉnh còn ở mức

⁶ Cụ thể số lượng CLB “*Gia đình phát triển bền vững*”, CLB, nhóm “*Phòng chống bạo lực gia đình*” tại các huyện, thành phố: Đức Phổ 4 CLB, Mộ Đức 17 CLB, Tư Nghĩa 8 CLB, Nghĩa Hành 3 CLB, Bình Sơn 4 CLB, Sơn Tịnh 15 CLB, Minh Long 1 CLB, Ba Tơ 48 CLB, Sơn Hà 1 CLB, Trà Bồng 3 CLB, Tây Trà 4 CLB, Lý Sơn 5 CLB, Sơn Tây 7 CLB, TP. Quảng Ngãi 6 CLB.

⁷ Thành phố Quảng Ngãi là đơn vị được chọn để triển khai mô hình phòng, chống bạo lực gia đình của tỉnh. Ban Thường vụ thành ủy, Ủy ban nhân dân thành phố xây dựng kế hoạch, triển khai tổ chức thành lập, duy trì hoạt động 15 câu lạc bộ “*gia đình hạnh phúc*”, câu lạc bộ phòng, chống bạo lực gia đình ở phường Trần Phú, Nguyễn Nghiêm, Quảng Phú, xã Nghĩa Đông, xã Tịnh Châu và 19 địa chỉ tin cậy tại cộng đồng.

cao, làm ảnh hưởng đến sức khỏe sinh sản, tinh thần của các em trong độ tuổi vị thành niên. Giai đoạn từ năm 2016 đến nay, qua triển khai Đề án “Giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số giai đoạn 2015 - 2025”, Đề án “Hỗ trợ hoạt động bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2018 - 2025” tình trạng tảo hôn đã giảm đáng kể, đặc biệt cơ bản không còn tình trạng hôn nhân cận huyết thống, quan niệm trọng nam khinh nữ hay theo chế độ mẫu hệ trong đồng bào dân tộc H'ê.

- Cùng với xây dựng gia đình văn hóa, các cấp chính quyền, Mặt trận và đoàn thể phối hợp tuyên truyền, vận động, giáo dục cho các gia đình nâng cao kiến thức, kinh nghiệm phát triển kinh tế hộ. Các chương trình xóa đói, giảm nghèo, giải quyết việc làm được tuyên truyền và triển khai sâu rộng đến các tầng lớp nhân dân với nhiều hình thức thiết thực, sát với thực tế⁸, tạo điều kiện phát huy được các lợi thế, tiềm năng ở các vùng, tạo thêm việc làm, nâng cao thu nhập, cải thiện đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân tại các địa phương, nhất là các huyện miền núi và vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Đã thành lập nhiều mô hình kinh tế phát huy hiệu quả, tạo việc làm cho hàng trăm lao động nữ với mức thu nhập ổn định từ 1,5 - 5 triệu đồng/tháng, tiêu biểu như các tổ liên kết trồng gừng gió, trồng ớt, trồng sả, trồng lô ô, dịch vụ vệ sinh nhà...

Một số địa phương còn chú trọng đổi mới nội dung, phương thức hỗ trợ cho hộ nghèo vay vốn ngân hàng chính sách, thành lập các tổ, nhóm giúp nhau chăn nuôi, cho mượn vốn không lấy lãi, hỗ trợ hộ nghèo có hoàn cảnh khó khăn sản xuất, kinh doanh, mua thức ăn gia súc, cây con giống, mở các lớp tập huấn, hội thảo về bảo vệ thực vật, phòng chống dịch bệnh, chuyển đổi cây trồng vật nuôi phù hợp, góp phần giúp các hộ nghèo có động lực vượt qua khó khăn, sớm ổn định cuộc sống, vươn lên thoát nghèo, có mức sống khá hơn. Các Dự án Tín dụng – Gia đình, các chính sách hỗ trợ, trợ cấp gia đình có công với cách mạng, gia đình nghèo và gia đình bị thiên tai... được triển khai thực hiện rộng rãi, giúp cho nhiều gia đình vượt qua khó khăn trong cuộc sống.

Đến cuối năm 2019, toàn tỉnh có khoảng 98% hộ nghèo được vay vốn tín dụng ưu đãi để phát triển sản xuất; 100% người nghèo được khám chữa bệnh miễn phí; 100% trẻ em học mẫu giáo và học sinh thuộc diện hộ nghèo được miễn, giảm học phí và được hỗ trợ chi phí học tập. Hằng năm, các cấp hội phụ nữ trong tỉnh phối hợp với các ngành liên quan trợ giúp 368 hộ nghèo do phụ nữ làm chủ hộ thoát nghèo; hỗ trợ vốn, kỹ thuật cho 354 phụ nữ khởi sự, kinh doanh khởi nghiệp; thành lập được 70 tổ hợp tác/tổ liên kết, 7 hợp

⁸ như: hỗ trợ vay vốn ưu đãi, trao đổi kinh nghiệm sản xuất chăn nuôi, dạy nghề cho người nghèo, vận động nhân dân thực hiện chuyển đổi cơ cấu mùa vụ, cơ cấu giống cây trồng, vật nuôi, hỗ trợ tiếp cận các dịch vụ xã hội cơ bản như y tế, giáo dục, nhà ở...

tác xã sản xuất. Năm 2019, Quỹ “Vì người nghèo” các cấp trong tỉnh đã vận động được số tiền 41.488 triệu đồng hỗ trợ cho người nghèo, hộ nghèo trong toàn tỉnh⁹.

5. Về công tác phối hợp trong xây dựng gia đình

- Từ khi thực hiện Chỉ thị 49, các sở, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội các cấp đã quan tâm, phối hợp với ngành văn hóa triển khai các hoạt động¹⁰ liên quan đến công tác xây dựng gia đình thông qua các phong trào và cuộc vận động như “toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, “uống nước nhớ nguồn”, “học tập, lao động, sáng tạo”, “xây dựng cơ quan văn hoá, gia đình văn hoá, thôn, tổ văn hoá”, “vì sự tiến bộ của phụ nữ”... Hầu hết các cơ quan, đơn vị, địa phương đều đưa ra các tiêu chí về vận động nhân dân tham gia các phong trào thi đua, qua đó góp phần tạo không khí thi đua sôi nổi.

Ngoài ra, các cơ quan, đơn vị đã phối hợp tổ chức nhiều hoạt động như: triển khai công tác hòa giải ở cơ sở và trợ giúp pháp lý; duy trì và nhân rộng mô hình câu lạc bộ pháp luật dành cho lứa tuổi thanh thiếu niên, phụ nữ trên địa bàn tỉnh; tổ chức các hoạt động thông tin, cổ động, tuyên truyền giáo dục cho học sinh về ý thức tôn trọng, quan tâm, chia sẻ, vai trò, trách nhiệm, quyền và nghĩa vụ của các thành viên trong gia đình; phòng chống bạo lực gia đình; hỗ trợ tư vấn tâm lý và kịp thời nắm bắt thông tin, điều tra, xử lý các vụ bạo lực gia đình gây hậu quả nghiêm trọng trên địa bàn tỉnh.

- Hằng năm, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì, phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh, Liên đoàn Lao động tỉnh, Ban Dân tộc tỉnh và các cơ quan liên quan tuyên truyền, triển khai công tác gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình gắn với các nội dung của Chỉ thị 49¹¹. Sở đã phối hợp với Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh xây dựng và phát sóng chuyên mục “Gia đình” trên sóng phát thanh và sóng truyền hình (mỗi tháng 1 số và phát lại trong tháng); hướng dẫn các Phòng Văn hóa và Thông tin, Trung tâm Truyền thông, Văn hóa - Thể thao các huyện, thị xã, thành phố kêu gọi xã hội hóa tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao kết hợp thông tin,

⁹ Hỗ trợ 22.489 suất quà Tết và ngày lễ lớn, xây mới 513 nhà đại đoàn kết, sửa chữa 172 nhà, hỗ trợ phát triển sản xuất với số tiền 2.327 triệu đồng; hỗ trợ 140 suất quà cho hộ nghèo có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn nhân “Tháng cao điểm vì người nghèo” (140 triệu đồng); hỗ trợ cứu đói khó khăn đột xuất 1.066 triệu đồng; hỗ trợ học tập cho 1.852 học sinh nghèo, hỗ trợ khám chữa bệnh cho 562 người.

¹⁰ Các hoạt động liên quan đến công tác gia đình: triển khai công tác hòa giải ở cơ sở và trợ giúp pháp lý; duy trì và nhân rộng mô hình câu lạc bộ pháp luật dành cho lứa tuổi thanh thiếu niên, phụ nữ trên địa bàn tỉnh; tổ chức các hoạt động thông tin, cổ động, tuyên truyền giáo dục cho học sinh về ý thức tôn trọng, quan tâm, chia sẻ, vai trò, trách nhiệm, quyền và nghĩa vụ của các thành viên trong gia đình; phòng chống bạo lực gia đình; hỗ trợ tư vấn tâm lý và kịp thời nắm bắt thông tin, điều tra, xử lý các vụ bạo lực gia đình gây hậu quả nghiêm trọng trên địa bàn tỉnh.

¹¹ Điển hình:

Năm 2013: Phối hợp với Hội LHPN tỉnh tổ chức tập huấn cho cán bộ Hội LHPN các cấp về công tác xây dựng, triển khai các mô hình liên quan đến gia đình, PCBLGD trên địa bàn tỉnh.

Năm 2019: Phối hợp với Hội LHPN tỉnh tổ chức Diễn đàn “Nói chuyện chuyên đề về giáo dục đời sống gia đình, xây dựng gia đình hạnh phúc”.

Năm 2016 đến nay: Hằng năm, phối hợp với Ban Dân tộc tỉnh tổ chức Hội thi “Tuyên truyền giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng dân tộc thiểu số tỉnh Quảng Ngãi”.

tuyên truyền về công tác gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình, nhất là vào các ngày lễ lớn, kỷ niệm lịch sử của tỉnh, của đất nước, các sự kiện chính trị trọng đại của địa phương¹².

6. Về tổ chức bộ máy làm công tác gia đình

- Đối với cấp tỉnh

Thực hiện Nghị định số 13/2008/NĐ-CP ngày 04/02/2008 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành Quyết định số 36/2008/QĐ-UBND ngày 31/3/2008 về việc thành lập Sở Văn hóa – Thể thao và Du lịch tỉnh, theo đó, toàn bộ chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước về gia đình và nguyên trạng tổ chức biên chế cán bộ, công chức làm công tác gia đình được chuyển từ Ủy ban dân số - kế hoạch hóa gia đình tỉnh về Sở Văn hóa – Thể thao và Du lịch. Hiện nay, công tác gia đình do Phòng Quản lý Văn hoá trực thuộc Sở Văn hoá - Thể thao và Du lịch đảm nhiệm (*phân công 01 đồng chí Phó Trưởng phòng phụ trách và 01 chuyên viên tham mưu mảng công tác gia đình*).

- Đối với cấp huyện, thị xã, thành phố

Thực hiện Nghị định số 14/2008/NĐ-CP ngày 04/02/2008 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc UBND huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh, Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố đã thành lập Phòng Văn hóa và Thông tin, theo đó công tác gia đình được chuyển từ Ủy ban dân số - kế hoạch hóa gia đình về Phòng Văn hóa và Thông tin và phân công 01 công chức của phòng kiêm nhiệm theo dõi, tham mưu công tác gia đình.

- Cấp xã, phường, thị trấn: Công tác gia đình do cán bộ văn hóa - xã hội thực hiện kiêm nhiệm.

7. Đầu tư ngân sách cho công tác gia đình

- Cấp tỉnh: Kinh phí thực hiện công tác gia đình giai đoạn 2008 - 2015, từ 100 - 400 triệu/năm; giai đoạn từ năm 2015 đến nay kinh phí khoảng 600 triệu/năm.

- Cấp huyện, thị xã, thành phố: Kinh phí bố trí cho công tác gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình nằm trong nguồn kinh phí sự nghiệp văn hóa - thông tin. Giai đoạn 2008 - 2015, kinh phí đầu tư cho công tác gia đình từ 10 - 30 triệu/năm; giai đoạn từ năm 2015 đến nay kinh phí từ 30 - 80 triệu/năm.

---

¹² Một số doanh nghiệp tham gia xây dựng panô tuyên truyền trực quan; ủng hộ kinh phí tổ chức các sự kiện văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao hưởng ứng Ngày Quốc tế Hạnh phúc 20/3, Ngày Gia đình Việt Nam 28/6, Ngày Thế giới xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ 25/11... lực lượng cộng tác viên, tình nguyện viên, tổ hòa giải ở cơ sở tích cực tham gia công tác phòng chống bạo lực gia đình trên địa bàn tỉnh.

- Cấp xã, phường, thị trấn chưa bố trí kinh phí cho công tác gia đình và phòng chống bạo lực gia đình.

II. Đánh giá chung

1. Ưu điểm

Sau 15 năm triển khai thực hiện Chỉ thị 49 và Thông báo 26, các cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân đã nhận thức rõ vị trí, vai trò, trách nhiệm, tầm quan trọng của công tác xây dựng gia đình trong thời kỳ công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước, tạo sự thống nhất trong nhận thức và hành động. Được nhân dân đồng tình, hưởng ứng mạnh mẽ và tin tưởng vào sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng, chính quyền, các ngành về công tác gia đình. Vai trò của người phụ nữ trong gia đình và xã hội ngày càng được đề cao; quyền trẻ em đã được pháp luật thừa nhận, được xã hội và gia đình quan tâm thực hiện và phát huy; Luật Hôn nhân và gia đình sửa đổi năm 2014 đã tạo điều kiện để thực hiện hôn nhân bình đẳng và tiến bộ.

Các chính sách an sinh xã hội, hỗ trợ cho hộ nghèo, cận nghèo và các đối tượng bảo trợ xã hội được triển khai kịp thời, đưa số hộ nghèo trong tỉnh giảm đáng kể¹³. Tình trạng tảo hôn, bạo lực gia đình giảm đáng kể; từ năm 2016 đến nay, một số nơi cơ bản không còn xảy ra tình trạng hôn nhân cận huyết thống ở miền núi và vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

2. Tồn tại, hạn chế

- Một số hộ gia đình chưa nhận thức đầy đủ chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác xây dựng gia đình; còn vi phạm Luật hôn nhân và gia đình, Luật trẻ em; tình trạng ly hôn, ly thân, sống thử, các tệ nạn xã hội, trẻ em bị xâm hại, trẻ em vi phạm pháp luật có chiều hướng gia tăng, tiềm ẩn khả năng phá vỡ nhiều giá trị tốt đẹp của hình mẫu gia đình truyền thống.

- Công tác giáo dục trước và sau hôn nhân, việc cung cấp kiến thức làm cha mẹ, các kỹ năng ứng xử của các thành viên trong gia đình chưa được coi trọng. Nhiều gia đình do quá tập trung làm kinh tế đã xem nhẹ việc chăm sóc, giáo dục, bảo vệ các thành viên, đặc biệt là trẻ em và người cao tuổi.

- Tuy bạo lực gia đình có giảm, nhưng số lượng các vụ vẫn còn nhiều, từ năm 2008 - 2019, toàn tỉnh xảy ra 4.267 vụ bạo lực gia đình, nạn nhân chủ yếu là phụ nữ, trẻ em và người già. Đối tượng gây ra các vụ bạo lực gia đình chủ yếu là nam giới; nguyên nhân chủ yếu là do nhận thức và ý thức chấp hành pháp luật còn hạn chế, không làm chủ được bản thân, tình trạng bất bình đẳng giới trong gia đình, kinh tế khó khăn, nghề nghiệp không ổn định, ghen

¹³ như Đức Phổ (còn 4,6%), thành phố Quảng Ngãi (còn 1,45%), Ba Tơ (còn 23%), Minh Long (còn 18,04%),...

tuông; mâu thuẫn trong cuộc sống, quan hệ; thường xuyên rượu chè, cờ bạc, tệ nạn xã hội...

- Công tác giảm nghèo tại một số địa phương chưa thật sự bền vững, tỷ lệ hộ nghèo còn cao; những phong tục, tập quán lạc hậu còn ăn sâu trong nhận thức của người dân miền núi, nhất là các xã vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Chất lượng và hiệu quả hoạt động của các câu lạc bộ, nhóm phòng, chống bạo lực gia đình và “địa chỉ tin cậy” còn thấp.

- Công tác phối hợp, lồng ghép hoạt động tín dụng chính sách với các chương trình dự án giảm nghèo, chính sách phát triển nông nghiệp, nông thôn, đào tạo nghề, tạo việc làm, vay vốn... ở một số nơi chưa được quan tâm, chưa có sự thống nhất, dẫn đến một số bộ phận hộ nghèo sử dụng vốn chưa hiệu quả, chưa thật sự thoát nghèo bền vững. Nhiều hộ gia đình nông dân đang khó khăn trong việc tìm kiếm việc làm, phát triển kinh tế, chuyển đổi ngành nghề trong quá trình đô thị hóa nông thôn, phát triển công nghiệp, dịch vụ.

- Công tác chỉ đạo triển khai thực hiện chưa đồng đều, chưa đi vào chiều sâu; việc đánh giá, công nhận danh hiệu gia đình văn hoá ở một số nơi chưa thực chất, còn nặng về phong trào và thành tích.

- Công tác xã hội hóa hoạt động phòng, chống bạo lực gia đình còn nhiều hạn chế, chưa có các cơ sở hỗ trợ nạn nhân của bạo lực gia đình; cơ sở tư vấn về phòng, chống bạo lực gia đình ngoài công lập còn thiếu.

- Công tác điều tra, lưu trữ, cập nhật, tổng hợp, báo cáo dữ liệu về gia đình; phòng, chống bạo lực gia đình của các địa phương có lúc có nơi chưa được kịp thời, đầy đủ, chính xác.

3. Nguyên nhân

- Cấp ủy đảng, chính quyền địa phương ở một số nơi, nhất là các huyện miền núi chưa quan tâm đúng mức đối với hoạt động xây dựng gia đình, chưa đáp ứng tốt yêu cầu phát triển kinh tế, văn hoá - xã hội; nhiều mô hình hoạt động liên quan đến công tác gia đình chưa được chú trọng triển khai sâu rộng; sự phối hợp giữa các sở, ban, ngành, đoàn thể trong việc tổ chức thực hiện công tác gia đình chưa thường xuyên, thiếu đồng bộ.

- Việc tuyên truyền, vận động và giáo dục về công tác gia đình chưa thật sự sâu rộng, hiệu quả chưa cao; một số cuộc vận động, phong trào thi đua còn mang tính hình thức chưa trở thành nền nếp; công tác kiểm tra, đôn đốc chưa thường xuyên.

- Đội ngũ cán bộ làm công tác gia đình từ tỉnh đến cơ sở số lượng còn ít, chuyên môn chưa sâu, chủ yếu là cán bộ kiêm nhiệm, công tác tập huấn, bồi

dưỡng cán bộ làm công tác gia đình tại cơ sở cũng hạn chế. Cơ sở vật chất, trang thiết bị, kinh phí phục vụ phong trào còn nhiều hạn chế.

III. Phương hướng, nhiệm vụ và giải pháp tiếp tục thực hiện Chỉ thị 49 và Thông báo 26

1. Các cấp, các ngành trong toàn tỉnh cần tiếp tục quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo việc quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị 49, Thông báo 26, các văn bản chỉ đạo của Trung ương, của tỉnh; tập trung mọi nguồn lực để tổ chức triển khai xây dựng gia đình ấm no, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc, để mỗi gia đình thực sự là tổ ấm của mỗi người và tế bào lành mạnh của xã hội.

2. Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về công tác gia đình thông qua nhiều hình thức khác nhau, phù hợp với các tầng lớp nhân dân, trong đó chú trọng công tác giáo dục, nâng cao nhận thức về bình đẳng giới, từng bước xóa bỏ tư tưởng gia trưởng, hạn chế các tệ nạn xã hội xâm nhập vào gia đình,...; nhân rộng các mô hình, câu lạc bộ, nhóm phòng chống bạo lực gia đình có nội dung hoạt động phù hợp, sát thực tiễn; thường xuyên đưa chủ đề gia đình, phòng chống bạo lực gia đình lồng ghép vào các hoạt động sinh hoạt văn hóa ở thôn, xóm, tổ dân phố, khu dân cư, các câu lạc bộ và các cơ quan, đơn vị, tổ chức; chú trọng nêu gương người tốt, việc tốt, phê phán những biểu hiện không lành mạnh ảnh hưởng đến cuộc sống gia đình trên các phương tiện thông tin đại chúng của tỉnh và Trung ương.

3. Tăng cường sự phối hợp của các sở, ban, ngành, Mặt trận và đoàn thể trong việc tuyên truyền, thực hiện các mục tiêu xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc và bền vững. Nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức, lối sống, nhân cách; triển khai các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở, gắn nhiệm vụ phòng, chống bạo lực gia đình với phong trào "*Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa*" và Cuộc Vận động "*Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*". Tiếp tục đẩy mạnh phát triển kinh tế hộ gia đình; phát huy kết quả các chương trình xóa đói, giảm nghèo, giải quyết việc làm; thực hiện tốt chính sách người có công, chính sách an sinh xã hội; từng bước xóa bỏ các tập quán lạc hậu trong hôn nhân và gia đình; kiên quyết đấu tranh chống lối sống thực dụng, vị kỷ, đồi trụy; xây dựng kế hoạch và biện pháp cụ thể phòng, chống tệ nạn xã hội và bạo lực trong gia đình.

4. Các địa phương, đơn vị cần đưa các nội dung nhiệm vụ thực hiện công tác gia đình, phòng, chống bạo lực gia đình vào kế hoạch phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội cũng như nhiệm kỳ đại hội đảng bộ nhằm góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác gia đình thời kỳ công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước.

5. Tăng cường hỗ trợ kinh phí, nhân lực nhằm cải thiện điều kiện làm việc và tổ chức các hoạt động về công tác gia đình đạt hiệu quả. Triển khai xây dựng cơ sở dữ liệu về gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình thống nhất trong toàn tỉnh.

6. Tiếp tục củng cố tổ chức bộ máy và thường xuyên tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn về chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác gia đình. Bố trí đội ngũ làm công tác gia đình ở địa phương, cơ sở hợp lý và xây dựng mạng lưới cộng tác viên tại các thôn, tổ dân phố.

7. Tăng cường kiểm tra, giám sát việc triển khai thực hiện chính sách, pháp luật về công tác gia đình và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật; định kỳ sơ kết, tổng kết, biểu dương, khen thưởng, nhân rộng các điển hình người tốt, việc tốt trong công tác xây dựng gia đình.

8. Đẩy mạnh xã hội hóa công tác gia đình, khuyến khích các tổ chức, cá nhân thành lập các cơ sở hỗ trợ nạn nhân bạo lực gia đình, cơ sở tư vấn về phòng, chống bạo lực gia đình; hỗ trợ các gia đình phát triển kinh tế, nâng cao chất lượng cuộc sống phù hợp với quy hoạch phát triển, yêu cầu, đặc điểm của địa phương và quy định của pháp luật.

IV. KIẾN NGHỊ

1. Đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương phối hợp hoặc đề xuất cơ quan chức năng của bộ, ngành Trung ương nghiên cứu ban hành các văn bản hướng dẫn thực hiện Nghị định số 02/2013/NĐ-CP ngày 03/01/2013 của Chính phủ về công tác gia đình, nhất là tổ chức bộ máy, biên chế ở cấp tỉnh, cấp huyện, cán bộ phụ trách công tác gia đình và kinh phí, các điều kiện hoạt động tại các xã, phường, thị trấn.

2. Đề nghị Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch tăng cường hướng dẫn, hàng năm tổ chức hội nghị tổng kết chuyên đề về công tác gia đình và phòng chống bạo lực gia đình (có thể tổ chức hội nghị trực tuyến) để đánh giá kết quả thực hiện, rút ra bài học kinh nghiệm, triển khai nhân rộng những mô hình mới, cách làm hay; đồng thời, kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện tại các địa phương, cơ sở.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư (báo cáo),
- Ban Tuyên giáo Trung ương (báo cáo),
- Vụ II, Văn phòng Trung ương (báo cáo),
- Thường trực Tỉnh ủy,
- Các huyện ủy, thị ủy, Thành ủy, đảng ủy trực thuộc,
- Các ban cán sự đảng, đảng đoàn, Tỉnh đoàn,
- C, PCVPTU, P. Tổng hợp,
- Lưu Văn phòng Tỉnh ủy.

**T/M BAN THƯỜNG VỤ
PHÓ BÍ THƯ**

Bùi Thị Quỳnh Vân